

Kunnaneläinlääkäriresurssin lisäämistarve vuodelle 2023 ja siihen liittyvä määrärahaesitys

31/02.02/2022

Khall 30.08.2022 § 331

(Lisätietoja: Vs. perusturvajohtaja Sanna Ylinampa, puh. 040 847 6526)

Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen muodostavat Sodankylän, Kittilän, Muonion ja Enontekiön kunnat. Yhteistoiminta-alue on perustettu 1.1.2014 alkaen ja Kittilän kunta on kuulunut siihen sen perustamisesta alkaen.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä erilaisin elinympäristöön kohdistuvin toimenpitein. Ympäristöterveydenhuollon perusasioihin kuuluvat mm. hyvänlaatuinen juomavesi ja ravinto sekä terveellinen ja turvallinen elinympäristö. Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. eläinlääkintähuollosta ja eläin-suojelusta. Lisäksi tehtäviin kuuluu neuvoa ja ohjata lainsäädännön piiriin kuuluvia toiminnanharjoittajia sekä kuntalaisia ja yhteistyöviranomaisia.

Kittilän eläinlääkintähuolto järjestetään Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuollon toimesta, jonka isäntäkuntana toimii Sodankylä. Muonio ja Enontekiö muodostavat ympäristöterveydenhuollon eläinlääkintähuollossa ns. oman yksikön ja Muonion vastaanotolla käydään hoitamassa eläimiä Enontekiöltä käsin. Sodankylässä on kaksi kunnaneläinlääkäriä virkaa ja Muoniossa ja Enontekiöllä kaksi. Ympäristöterveydenhuollon alueella toimii lisäksi valvontaeläinlääkäri, joka huolehtii eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnasta sekä eläinperäisiä elintarvikkeita valmistavien elintarvikehuoneistojen valvonnasta.

Kittilässä on vuodesta 2014 lähtien toiminut yksi täysiaikainen praktiikkaa tekevä kunnaneläinlääkäri sekä valvontaeläinlääkäri on tehnyt työajastaan 30 % praktiikkaa Kittilässä sekä osallistunut päivystykseen. Kiireisempään poroerotusaikaan loka-marraskuussa valvontaeläinlääkäri teki 100 % praktiikkaa. Valvontaeläinlääkäriä ei kuitenkaan ole riittänyt omien tehtävien sekä praktiikan hoitoon, joten vuoden alusta 2022 valvontaeläinlääkäri ei ole osallistunut praktiikkaan eikä päivystykseen. Vuodelle 2022 on Kittilään palkattu määräaikainen ja osa-aikainen kunnaneläinlääkäri, joka tekee 40 % työaikaan ja päivystää suhteessa tähän työaikaan. Poroerotuskaudella työaika on 100 %. 1,4 htv:n panos on kuitenkin todettu riittämättömäksi kattamaan eläinlääkintähuollon tarpeita Kittilässä.

Kittilässä eläinlääkäreiden työmäärä on lisääntynyt voimakkaasti ja nykyiset henkilöresurssit eivät enää ole riittävät. Työmäärän lisääntymiseen on syynä selvästi kasvaneet potilasmäärät ja nykyisellään osa potilaista joudutaan ohjaamaan naapurikuntiin muille vastaanotoille, kun vastaanottoaikoja ei ole tarjota. Osa potilaista on matkailijoiden kotieläimiä, joille hoito kuuluu tarjota kiireellisissä tapauksissa.

Osasyynä on myös eläinlääkäreiden työehtosopimus, minkä mukaan vuoden 2021 alusta alkaen on päivystämisestä kertynyt ns. päivystysvapaita, joilla taataan eläinlääkäreille riittävä viikkolepo. Päivystysvapaita kertyy päivystetystä viikonlopusta (64 tuntia päivystystä) kahden arkipäivän verran ja neljästä päivystetystä arki-illasta (64 tuntia päivystystä) yhden arkipäivän verran. Päivystysvapaiden tarkoitus on toipua päivystyksen aiheuttamasta rasituksesta ja niitä pyritään pitämään tasaisesti ympäri vuotta ja erityisesti päivystyksien jälkeen tai ennen niitä. Tämä tarkoittaa sitä, että sijaisia ei pystytä palkkaamaan päivystysvapaiden pitämiseen vaan ne hoidetaan olemassa olevilla resursseilla. 1,4 htv:n työpanoksella on pääasiassa pystytty hoitamaan eläinlääkintähuoltoa Kittilässä niin, että yksi eläinlääkäri on arkipäivisin vastaanotolla, mutta ei olla merkittävästi pystytty lisäämään vastaanottoaikoja Kittilässä.

Kunnaneläinlääkärit päivystävät koko Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuollon alueella. Päivystys on viime vuoden loppuun asti järjestetty 6 eläinlääkäriin ringissä. Valvontaeläinlääkäriin työnkuvan muutoksen takia päivystys jäi ko. työntekijältä pois ja osa-aikaisena työskennellyt on päivystänyt suhteessa omaan työaikaprosenttiin. Tämän takia päivystysrinki pieneni. Lisäksi tänä vuonna toinen Sodankylän viroista on ollut täyttämättä pidemmän aikaa ja lisäksi muista poissaoloista johtuen päivystys on pääasiassa hoidettu neljän eläinlääkäriin ringissä. Kunnaneläinlääkärit eivät kuulu työaikalainsäädännön piiriin vaan tekevät töitä viitenä päivänä viikossa ja lisäksi hoitavat päivystykset. Tästä johtuen päivystysringin pienentyessä eläinlääkäreiden kuormitus kasvaa ja välillä on ollut vaikeuksia saada päivystysjärjestymään. 6 eläinlääkäriin ringissä päivystyskuorma on siedettävällä tasolla ja päivystys ei ole niin altis yllättäville muutoksille kuten eläinlääkäreiden sairaslomille. Lisäämällä Kittilän eläinlääkäriresurssit samalle tasolla muiden yhteistoiminta-alueella toimivien kuntien kanssa saadaan eläinlääkäripäivystyksen toimivuuteen varmuutta.

Edellä mainitut seikat huomioiden Kittilässä tarve toiselle kunnaneläinlääkärille on tämänhetkisten asiakasmäärien perusteella läpi vuoden. Nyt esitettävässä kunnaneläinlääkäriresurssin lisäämis-esityksessä on kysymys siitä, että perustettaisiin yksi eläinlääkäriin virkasiten, että se voitaisiin laittaa hakuun alkusyksystä 2022 ja viranhaltija aloittaisi vuoden 2023 alussa. Viranhaltija sijoittuisi Kittilän vastaanotolle.

1 kokoaikaisen kunnaneläinlääkärin palkkakulut ovat 45 000 € + sivukulut 30 %. Tästä 40 % on jo Kittilän eläinlääkinnän talousarviossa, lisäystä tulisi siis 60 % eli n. 27 000 € + sivukulut.

Vuokramenot ovat tänä vuonna 47 000 euroa. Mikäli tiloja laajennetaan, nousevat vuokramenot myös. Muut kulut (koulutus, hankinnat jne.) ovat joitakin tuhansia euroja vuodessa. Kunnaneläinlääkärit pystyisivät sijaistaan toisensa vuosilomia, joka osaltaan vähentäisi syntyviä kustannuksia. Lisäksi sijaisten rekrytoiminen on hyvin haastavaa, joten järjestely takaisi eläinlääkäripalveluiden järjestämisen Kittilässä myös loma-aikoina.

Ympäristöterveydenhuollon kuntamaksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti kustannukset tästä tulisivat Kittilän kunnalle, koska eläinlääkärit päivystystä lukuun ottamatta työskentelevät sen kunnan alueella, missä vastaanotto sijaitsee.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, joka kuuluu sotien toimialaan. Ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueille kuitenkin vasta 1.1.2026 alkaen. Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta lukien nyt käsiteltävänä oleva resurssinlisäys täytyy huomioida em. johdosta kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa vuoden 2023 talousarviossa.

Vt. kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää esittää vuoden 2023 talousarvioon ympäristöterveydenhuollon eläinlääkäriresurssia lisättäväksi siten, että vuoden 2023 talousarvioon sisältyy 1 kokoaikaisen kunnaneläinlääkärin palkkakulut, joiden osalta lisäystä 60 % nykyiseen eli n. 27 000 euroa sekä sivukulut. Vuokramenojen lisäystarvetta tarkastellaan erikseen toiminnan mahdollisesti laajentuessa Kittilän osalta. Muihin kuluihin (koulutus, hankinnat jne) esitetään varattavaksi 5000 euroa vuodelle 2023.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.
